

20

კვირს, 21 აგვისტო, 1916 წ.

რედაქციის ადრესი:
თფილისი, ოლღახ ქუჩა, № 6.

ფასი 15 კახ.

ქვეყნის მათრახი

იუმორისტ.
ჟურნალი

№ 34

საზოგადო კრება თელავის წვრილ კრედიტისა

საზოგადოებრივ, უფასო და უაზრო გასართობი სოფლის მცხოვრებთათვის თელავის წვრილ კრედიტის საზოგადოების მიერ გამართული.

გონს მოღიბ ქართველებო!

რამდენსაც მეტს ვუკვირდები ჩვენებურ, ქეშ-მარიტ ქართულ დაუდევრობას, იმდენათ გული მეკოდება, მიწყულულდება და მიკვდება.

ჩვენ არ ვიცით „შინაური მღვდლის შენდობა“, ხოლო უცხოთა და გარეშეს თავს ვეველებით.

საკმარისია ვიღაც შმოლერმა, კარპმა, მარგილომანმა, ფილიპესკუმ, იონესკუმ, ტაკიონესკუმ, ბურიანმა თუ მურიანმა რაიმე სიტყვა დასძრას, რომ მეორე ღღესვე ჩვენს გაზეთებში უკვე გამოქიპულია მთელი სიგრძე-სიგანით.

ამავე დროს ჩვენს საკუთარ ფილოსოფოსთა აზრს არავითარ ყურადღებას არ ვაქცევთ, მათ ნაწერს არ ვკითხულობთ, მათ ცხოვრებას არ ვეცნობით.

რუსეთის სამხატვრო ჟურნალთა საზაფხულო ნომრები სავსეა იქაურ მელოპომენას ქურუმთა სურათებით. იხატება მათი საზაფხულო სამყოფი, სკამები, რომელზედაც ისინი სხედან, მდინარეები, რომელშია ბანაობენ, ცხენები, ან ნავეები, რომლითაც სეირნობენ და სხვ.

მე რასაკვირველია ისე შორს ვერ წავალ, რომ ჩვენი მელოპომენის ქურუმთათვის მოვითხოვო ამდენი ყურადღება, (მათ წარმოდგენის დროსაც ხშირათ არავინ აქცევს ყურადღებას), მაგრამ უდიდეს მოაზრეთა და ერის ინტელექტთა შესახებ კი ვაქვს უფლება, გავახსენოთ ქართველ ხალხს მისი უმაღურობა.

ეს მწარე ფიქრები მომისია ბ-ნი გრიგოლ რობაქიძის წერილმა, რომელიც მოთავსებულია „სახალხო ფურცლის“ მე-644 ნომერში ქ-ნ ეკატერინე სარაჯიშვილის გვერდით. ნუ თუ ეს სამაგალითო წერილი და მისი ავტორი ღირსი არ არის ქართველი ერის უდიდესი ყურადღებისა? მე დარწმუნებული ვარ, ბ-ნი რობაქიძე თუ ნემეცი, ფრანგი ან ინგლისელი ყოფილიყო, მთელ ღუნას ქექა-ქუხილით მოივლიდა მისი სახელი. ჩვენში კი? ჩვენში მართალია მისი სახელი და გვარი ბევრმა იცის, მაგრამ რას აკეთებს, რას სწერს და რას ლაპარაკობს, თითქმის არავინ იცის.

აი ამას ვთვლი მე ქართველი ხალხის მიუტევებელ შეცოდებათ. ვიცი ეს შეცოდება მაშინ გავახსენდება, როცა ყვენი ლაშქარსავით დაწყობილნი, „წმინდაო ღმერთოს“ ვალობით დიდუბის პან-

თონისაკენ გაუძღვებით უდიდესი ქართველის ცხედარს, მაგრამ ეს ხომ გვიან იქნება?

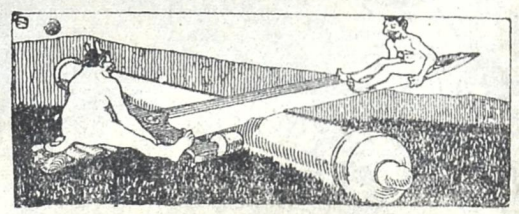
თითონაც მუდამ ვაშს ამას რომ არ ჩაგვიჩინებდეს, ჩვენ ჩვენი თავს უნდა მივხედეთ, რომ ქართული აზროვნება ამ უდიდესი ფილოსოფოსის გარშემო ტრიალებს. ბევრიც მოინდომა პატივცემულმა კიტა აბაშიძემ, გამოენახა ორი-სამი სხვა ბუმბერაზი, ყვეარი გრიგოლ რობაქიძისა, მაგრამ ჩვენის შეხედულებით შრომა ამოა გამოდგა:

- ერთი გვეყავს ეული!
- ერთი გვეყავს უცალო!
- გვიცოცხლე გრძნეული,
- გვიცოცხლე უფალო!

როცა მთელი სამყარო ერთ გიჟურ კოცონს წარმოადგენს ცეცხლის ალში გახვეულს, ჩვენი უდიდესი ხელოვანიც სწორეთ ამ „კოცონს“ ასურათხატებს თავის უკანასკნელ ნაწარმოებში, რომელსაც „სიმფონიის ნატეხი“ ეწოდება. ჩვენთვის, ქართველებისათვის, „მქადის ნატეხიც“ ხელ მიუწვდომელი შეიქნა, არა თუ „სიმფონიის ნატეხი“, მაგრამ მე მსურს „ეშმაკის მათრახის“ უიღბლო მკითხველებმა მოისმინონ ნამდვილი სიტყვა ხელოვანისა. სურათი, რომელიც თან ახლავს „სიმფონიის ნატეხს“, ორიგინალში, რასაკვირველია, არ იყო, მაგრამ ჩვენ ვსცანით საპიროთ ზოგიერთა ბუნდოვანი (ანუ ღრმა ფილოსოფიური) ადგილების განსაშუქებლათ მისი დახატვა.

ქართველებო! დროა გონს მოხვიდეთ.

ეშმაკი.

ჭრელი ამბები

მარჯვენა და მარცხენა

ვგონებ „ქილილასა და დამანაში“ სწერია: „ჭხამს მარჯვენამან შენმან არა იცოდეს, რასა იქ მოდეს მარცხენა შენია“.

რუსული „საქართველო“ ანუ, ეგრეთ წოდებული „ზაკავასკაია რეჩი“ დიდის სიმკატრით მოსდგა და ტყავს აძროს ბ-ნ შაშკოვსკის; საპიროა ის

დაისაჯოს, როგორც უვარგისი მოხელე და ხალხის ორგული პირიო.

ამავე დროს ქართული „ზაკავაზსკაია რეჩი“, ანუ ეგრეთ წოდებული გაზეთი „საქართველო“, იმავე ბ-ნ შაშკოვსკის უდიდეს წარჩინებას აძლევს.

აღნიშნული გაზეთის 179 ნომერში ვკითხულობთ:

„ვაჭრობა მრეწველობის მინისტრი ვ. ნ. შაშკოვსკი თბილისიდან სამხედრო გზით რუსეთს გაემგზავრა“.

აღარ იცი რომელს დაუჯერო: ერთი საკუთარ ტყავს აძრობს და მეორე სამინისტრო ქურქში ახვევს.

„მანდილოსანი“

მას შემდეგ, რაც ქალებმა ერთი უხეირო ხელობა დაიჩემეს, სიტყვა მანდილოსანი ცოტა საშიში ტერმინი შეიქნა. ქალაქი გორი ტყვილათ როდი ძრწის მათი შიშით! მანდილოსანთა კრება ძველათაც სახიფათო და შიშის მომგვრელი იყო, არა თუ დღეს.

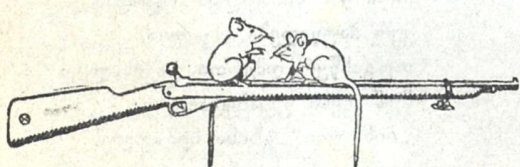
ხაშურელებსაც ამისი ეშინოდათ, როცა იქ „მანდილოსანი“ არსდებოდა. ეშინოდათ და შიში არც თუ სრულიად უსაფუძვლო გამოდგა. ამ წინაზე „მანდილოსანმა“ „სალამო“ გამართა და როგორც მიღებულია, საქველმოქმედო სალამოს ამავე სახელობის ვახშამი მოჰყვა, რომელმაც გათენებამდე გასტანა.

გათენებისას ნავახშიში „მანდილოსანი“ ბაზარში გამოიშალა და სწორეთ „ბაზრობას“ წააწყდა. ინსტიქტმა გაიღვიძა და როგორც „ეშმაკის სააგენტო“ იუწყება სანოვავე საგრძნობლათ იქნა დაზიანებული.

საზოგადოება „მანდილოსანი“ ჯერ ერთობ ნოჩი და ახალგაზდაა. ამიტომ თამამათ შეგვიძლია მივუძღვროთ:

ბატარა ხარ, აგეთი ხარ
გაიზრდები რა იქნებიო.

მახათი.

უშურიანი

(ხაშური).

მე მეტის-მეტათ უშურიანი ვარ. თითონაც ვგრძნობ ამას, კიდევაც ვცდილობ გავსწორდე, მაგრამ რაქნა, ვერ დავსძლიე ეს ბოროტი გრძნობა. სხვისი ქება მძავს. ისე მეზარება, როგორც თათარს ღორის ხორცი. (თუ კი იშოვნა).

აი ახლაც. მინდა ხაშურის ქ. შ. წ. კ. გ. ს. განყოფილების გიმგეობის მოქმედებაზე ვილაპარაკო და განვებ მათ სახელგვარს არა ვწერ, იმიტომ რომ საქები არიან. აბა ერთა გასალანძლი ყოფილიყვენ. მაშინვე მოვსდგებოდი და მთელს მათ ახლო და შორეულ ნათესაობას მოვიხსენიებდი, არა თუ მარტო სახელსა და გვარს. ასეთია ჩემი ბოროტი ხასიათი.

ჯერ ერთი წელიწადიც არ არის. რაც გამგეობა არჩეულია. ერთა წელიწადი რა ამდენი მანძილია, სულ რაღაც 12 თვე, 52 კვირე, ან 365 დღე. და აი ამ ერთ დახამხამებაში ჩვენმა გამგეობამ ხაშურის საზოგადოება კულტურის პირველი საფეხურიდან უკვე მეხუთეზე აახტუნა. თითქმის ყველა მახლობელ სოფლებში გახსნა სამკითხველოები, უფასო სკოლები. სალამოს კურსები და სახალხო უნივერსიტეტები. თითონ ხაშური ხომ პირდაპირ განცხრომაშია: აქაური სამკითხველო, ეგ მისაბაძი დაწესებულებაა, სადაც შეუძლია მსურველს შეისწავლოს ამგვარ დაწესებულებათა მოწყობა. სახალხო უნივერსიტეტი ყვავის; სალამოს კურსებს აუარებელი ხალხი ესწრება. ამას უნდა ვუმაღლოდეთ ჯერ რასაკვირველია ადგილობრივ გამგეობის ენერგიულ მოქმედებას და შემდეგ ადგილობრივ მასწავლებლებს. წარმოიდგინეთ არ დარჩენილა არც ერთი მათგანი, რომ საზოგადოების წევრათ არ ჩაწერილიყოს და უმნიშვნელო გადასახადის გაღებასთან ერთად სიამოვნებით არ მუშაობდეს გამგეობის მიერ უხვათ გახსნილ კულტურულ დაწესებულებებში.

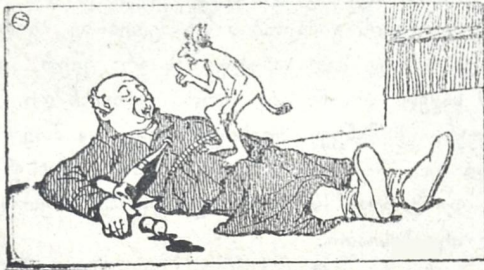
მე არ ვიზიარებ იმ გულგატეხილთა აზრს, რომელნიც ყოველ გზა ჯვარედინზე გაჰკვივან:— ქართველი ხალხი უენერგოა, არავეითარი საქმის უნარი და საზოგადოებრივი ინსტიქტი მას არ მოეპოვებოა.

მოზრდნდით, ბატონებო, დაბა ხაშურში, გაეცანით ჩვენი გამგეობის წლიურ მოღვაწეობას და

დარწმუნდებით, რომ ყველაფერი სიმართლე არ არის, რასაც ზოგიერთა ჟურნალ გაზეთების პესი-მისტი თანამშრომლები სწერენ

მიუხედავად ამისა მე მაინც არ დიგისახელებ თქვენ ამ გამგეობის წევრთა სახელსა და გვარებს. ეს რომ ჩავიდინო შურით გავსკდები და რათ გინდათ მე რომ თქვენს წინაშე გავსკდე?

ქვესი.

ს. ბელოს გუშათა ცხოვრებიდან,

ანუ წარიღი ჯოჯოხეთიდან.

აბა ეშმაკო, გეთაყვა
მიგდე მცირე ხანს ყურია,
მოგიტხრო ჯოჯოხეთისა
ამბები საამურია.

ირგვლივ ოთხ მხარეს გვარტყია
მთები ამაყნი ზღუდეთა,
რომელთ ფერდობზე კლდეები
ქცეულან არწივთ ბუდეთა
და რომელთ თხემნი. სპეტაკნი
ცისა ლაჭვარდსა სწვდებიან
რომელთ ხან ფარავს ღრუბლები
და ხან კი გამოჩნდებიან.
კალთების მცირე ნაწილი
ნაძენარით შემოსილია...
მეტი კი კლდეა ხრიოკი
ტიტველი გაცრეცილია.
შუაზედ, ხევის ფსკერშიდა
გაჭქუხს მდინარე სწრაფია,
ქვებიდან ქვებზე ნახტომი
დამსხვრეულ ანაქაფია.
მდინარის პირას, გორაკზე
მარჯვნივ სჩანს ციხე ძველია
შორე წასრულში ამ სოფლის
თავ შესაფარი მცველია.

მის ქვეშ მდებარებს სოფელი
ორმოციოდე სახლითა
ნაშენი ძველი პატრონის
და დანგრეული ახლითა.
ამ ნანგრევებში ბინადრობს
მუშები დიდი ძალია

ბინების სრსუფთავეზე
ხომ ლაპარაკიც მეტია:
შიგ სიბინძურე, ნაგავი
არნადით მოსახვეტია.
უიატაკო უსარკმლო,
ჩამონგრეული ქერია,
(ვექვობ შიგ დგომას იკადრებს
ოთფები სულიერია.)
მუშებს ბრძანებლობს აქაურს
აღების ხროვა მთელია
(დღეს „პოდრაჰიკი“ გამხდარა
მეარღნე გუშინდელია.)
აწ მინდა მხოლოდ გაცნობო
იმათი მთელი რიცხვია
(თუმც მათი სახელ გვარებიც
ენის წვეროზე მიწყვი.)
როს მოვახდინე მე მათი
სტატისტიკური აღწერა
ორივ ხელების თითები
გადავითვალე ასჯერა.
ბინიდან სამუშევრამდის
მანძილი არის დილია,
რომლის გავლის დროს გამვლე-
ლის

სიცოცხლე ბეწვზე ჰკილია.
ორ საათს უნდა იარო
აღმართი ქშენა-ოხვრითა
ზოგ ადგილს უნდა ახვიდე
მუხლისთავებზე ხოხვითა.
ხან ისეთ კლდეზე შეგვხდება
ბილიკი გასაფალია
რომ მის სიმაღლეს ზევიდან
ვერ ჩაუწვდება თვალია.
თუ გასწყრა ღმერთი, გაგისხლტა
მუნ ფეხი უცაბედათა
„ბინძური“ გზისა სინათლეს
ვეღარ იხილავ მეტათა.

როს გასცილდები ამ საფრთხეს
წინ გხედე მასზე მეტია
სად ძრწოლა შიშით გაკლდება
სიკოცხლის მესამედია.
ნახავ რომ შენს წინ მისულნი
უკვე მუშაობს სხვებია
და მათი სამუშევრიდან
გორავს ვეება ქვებია.
მათ ქვეშ კი გაჩერებულა
მუშების მთელი ჯგუფია
და რადგან ვეღარ გასულან
აუტეხიათ ჩხუბია.
ზევიდან გაიძახიან:
„ჩქარა გადადი თუ ყველაო,
თორემ ამოგქყლიტო ლოდებით
ისტე ვით ქიანქველაო“.
ქვევიდან ისმის პასუხი:
„დაგვაცათ ცოტა ხანიო
ვერ ხედავთ ოჯახქორებო
რომ არ გვაქვს გასაქანიო“.
ამას მოყვება გინება
სიტყვები უწმაწურია...
ამ დროს აქ, მუშას მუშისვე
სისხლი სასმელათ სწყურია.
სიბრალულ შეცოდებასა
აქ არც კი არის ქსენება
თავს მაშინ იხსნის, თუ მხოლოდ
ძაღვიძს ცხენივით ქენება.
თუ ვერ გაიქეც გიღვება
უკანასკნელი წამია
სასაიქიო „პროპუსკზე“
არ დაგქირდება ქრთამია.
დაგეჯახება დიდი ქვა
დაგიუთოვებს გვერდებსა
და სიკოცხლისგან განამწარს
სიკვდილთან შეგაერთებსა.
ან და უეცრათ „ლაღუმი“
იფეთქებს სადმე ახლოსა
და თუ გადარჩი, ციებამ
შენ ხელი ვეღარ გახლოსა.
დასახიჩრება, სიკვდილი
აქ რომ იქნება ხშირია
მას შენ თვითონვე მიხვდები
რა განმარტება გქირია?
(ყველა ეს შიში, ვაება

თვით მუშებისვე ბრალია,
რადგან საერთო საქმეზე
არიან ძლიერ მწყურალია.
მის ნაცვლად რომა გადაქრით
უარყონ მტრობა შურია,
გაიციონ ერთი მეორე,
შეკრან კავშირი ძმურია,
ერთმანეთს არსად ინდობენ
უგებენ მტრულად მახესა
თვითონ სწიხლავენ თვისსავე
მცველსა და მოამაგესა.)
სამუშევარი აღგილიც
ხომ ყოვლათ საძაგელია,
ზედმეტ სიციხისგან თვით შიწაც
ნალვერდალივით ცხელია.
ხეს ვერსად ნახავ რომ ჰქონდეს
სიმაღლე ოცი გოჯია
სიციხეში უნდა შეიწვა
ვით საახალწლო გოქია.
მცენარეები ყოველგან
გადახმარ გამამწვარია
არ იშოვება ხუთ ვერსზე
სასმელად წყლისა ცვარია.
ქვეწარმავალნი: გველები —
ხვლიკები, ღრიანკლებია
ამ სააქოს ჯოჯოხეთს
არას დროს არა ჰკლებია.
გმართეს სიფრთხილი: მტუ-
რავმა
არ „გავიკეთოს ნემსია“,
თორემ ვერგინის ვეღარცა
ერლიხის ექვსას ექვსია.
თუმცა დრო მუშაობისა
რვა საათია წესადა,
შენსა ჯოჯოხეთს მაინც ვრაცხ
ამაზე უმჯობესადა.
სალამოს ეამზე, როს მოვა
ბინისკენ წასვლის რიგია,
დილას რაც შიში იგემე
კვლავ უნდა ნახო იგია.
მიხვალ ბინაზე იქ გხვდება
სხვა და სხვა გასართობია
რომლის ცქერითაც დატკობას
აღარაფერი სჯობია.
ჯერ ქიდაობა იწყება

სხვადანხვა ჯურა „სორტისა“,
 (მოგვხსენებათ ქართველნი
 მოყვარული ვართ სპორტისა.)
 ამას მოყვება სიმღერა,
 ან უფრო ხშირად ჩხუბია,
 სადაც ავლბრულ ტერმინებს
 გაუღის სხაპა სხუბია.
 მერმე იწყება „ლეკური“
 თამაში ეროვნულია,
 რომელთანც თქვენი კლუბების
 ყველა „ტანცები“ ნულია.
 მერმე ეთმობა ადგილი
 „ლიტერატურულ ნაწილსა“
 (ვინღა დაეძებს სხვა რამეს
 ან მოსვენებას, ან ძილსა.)
 გამოვლენ მოშაირენი
 იწყებენ „ლექსთა კითხვასა“
 დიდ ყურადღებით ისმენენ
 იმათ თითოეულ სიტყვასა.
 გაისმის ლანძღვა-გინება
 რითმებათ აკინძულია,
 ორ გროშად აღარ ფასდება
 დედის და მამის სულია.
 კარტ კამათელით თავდება
 „სალამო“ დიდებულთა,
 საერთო საქმე კი არის
 კუნჭულში მიგდებულია
 ვის ახსოვს შიშის ქარები
 ან საფრთხე წყლანდელია
 ან და აღების უღელი
 მძიმე, სულ ამომხდელია.
 და რაც დრო ჟამი ყოვნდება
 გაღიან დღენი, თვენია
 მით უფრო უარესდება
 მდგომარეობა ჩვენია.

კვახი.

(დასასრული იქნება)

საუბარი კალთიან

ა. პ. ჩეხოვისა.

ზამთრის ცივი და მთვარიანი ღამე იყო. აღექ-
 სანდრე ივანეს ძე რომასოვმა ფრთხილათ გააღო
 ქიშკარი და ეზოში შევიდა.

— ადამიანი,—ფილოსოფოსობდა იგი დან თან
 ბარბაცით გვერდს უვლიდა სანაგვეე ორმოს,—არის
 მტვერი, საფრთხული, ფერფლი... პავლე ნიკოლო-
 ზის-ძე—გუბერნატორია, მაგრამ ისიც კი ფერფლია.
 მისი გარეგნული დიდება—ოცნებაა, კვამლია...
 შეუბერავ ერთს და... გაქრება!

— ღრრრ... — შემოესმა უეცრად ჩვენს ფილო-
 სოფოსს.

რომასოვმა უნებლიეთ განზე გაიხედა და ორი
 ნაბიჯის სიშორეზე დაინახა უზარ-მაზარი შავი ძაღ-
 ლი, რომელიც იჯდა საყარაულოსთან და ჯაჭვს
 აულარუნებდა. რომასოვმა შეხედა ძაღლს, ჩაფიქრ-
 და და მის სახეზე გაკვირვება აღიბეჭდა. შემდეგ
 მხრები ასწია, თავი გააქან-გამოაქანა და ნაღვლი-
 ნად გაიღიმა.

— ღრრრ... გაიპეორა ძაღლმა.

— არ მესმის,—წარმოსთქვა რომასოვმა და
 ხელები გადაშალა,—შენ... შენ ბედავ დაუღრინო
 ადამიანს? ა? პირველათ მესმის ჩემს სიცოცხლეში...
 ღმერთს გეფიცები... ნუ თუ შენ არ იცი, რომ
 ადამიანი ბუნების გვირგვინია? აჰ, შემომხედე...
 მოიცა დაგიახლოვდე, აი ეხლა მიცქირე... მე ხო
 ადამიანი ვარ? ჰა, როგორ ფიქრობ? ადამიანი ვა?
 მე თუ არა? ამიხსენი!

— ღრრრ... ჰამ!

— მოიტა თათი!—და რომასოვმა ძაღლს ხე-
 ლი გაუწოდა,—თათი! რა, არ მაძლევთ? არ გნ-
 ბავთ? არც საჭირია. ასე იყოს. ახლა კი ნება მე
 ბოძეთ ერთი ტუჩზე გითავაზოთ... არა მე სასიყ-
 რულოთ.

— ჰამ, ჰამ, ღრრრ... ჰამი ჰამ!..

— აა... შენ კენასაც აპირებ? ძაღლიან
 გი, კეთილი. ამას დავიმახსოვებთ. მაშ შენ ფე-
 ზედაც არა გგკილია, რომ ადამიანი ბუნების გვი-
 რგვინია... რომ ის მეფეა ცხოველთა? მაშ აქნ
 ისიც, გამოდის, რომ შენ პავლე ნიკოლოზის
 საც გაუბედავ კენას? ხომ? პავლე ნიკოლოზის
 წინაშე ყველა პირქვე ეცემა... და შენთვის
 რა ის და რა სხვა საგანი,—სულ ერთია ა?

ხომ კარგათ გავიგე მე შენი გულის პასუხი? ააა . მაშ შენ სოციალისტი ხარ? მოიცა, შენ ეს მითხარი... შენ სოციალისტი ხარ?

— ღრრრ... ჰამი ჰამი

— მოიცა, ნუ იკბინები... ხო რაზე ვლაპარაკობდი? ახ, მართლა, ფერფლის შესახებ... შეუბერა და—გაქრება ფუ! და შერე რისთვის ვცხოვრობთ, საკითხავა? ვიბადებით დედის ავთომყოფობაში და გაჭირვებაში, ექვით, ვსვამთ, ვსწავლობთ, ვკვდებით... და მერე რისთვის ყველა ეს? ფერფლი არაფრათ არ ღირს ადამიანი! აი შენ ძალდი ხარ და არაფერი გესმის, მაგრამ რომ შეგეძლოს. . სულში ჩაძრომა რომ შეგეძლოს ფსიხოლოგიაში ჩაწვდომა.

რომასოვმა აქ მოაბრუნა თავი და გადააფუთხა.

— წუმბეა... შენ იქნებ გგონია რომ მე რომასოვი ვარ კოლეგის მდივანი, მეექვსე კლასის მოხელე... ბუნებრივად მე... სცდები! მე მუქთა ხორა ვარ, მექრთამე, ცბიერი!.. მე ქვემძრომი ვარ!

აქ აღექსანდრ, ივანეს ძემ გულში მუშტი ჩაირტყა და ატირდა.

— დამსმენი, სიტყვის მიმტანი... შენ როგორ ფიქრობ, განა იაგორ კორნიუშკინი ჩემი მიზეზით არ გააგდეს? ა?... ახლა ნება მიბოძეთ დაგეკითხოთ ვინ ასწაანა საკომიტეტო ორასი მანეთი და ვინ გადააბრალა სურგუჩევს? განა ყველა ეს მე არ ჩავივლინე?

ქვემძრომი, ფარისეველი... იუდა! ფლიდი, მექრთამე, არამზადა!

რომასოვმა სახელოთი ამოიწმინდა კრემლები და აქვითინდა.

— ჰა, დამკბინე! შემქამე! არავის ჩემთვის დაბადებიდან ერთი კარგი სიტყვა არ უთქვამს... სულყველა, ფლიდაა მთვლის, პირში კი ქებით და ღიმილით მეგებება! აბა ერთი ვინმეს როდისმე ცხვირ-პირში ჩაეცხო ჩემთვის ლაზათიანად და ვეგინებზე! შემქამე მურა! დამკბინე! დამგლიჯე წყევული და შეჩვენებული! დამგლიჯე გამცემელი!

რომასოვი შეტოტმანდა და პირდაპირ ძალზე დაეცა.

— ასე, სწორედ ასე! დამიგლიჯე სახე ცხვირ-პირი! არ ვნაღლობ! თუმცა მტკივა, მაგრამ მაინც ნუ შემობრალებ. ჰა ხელებიც დამიკბინე! ოჰო! სისხლი წამოვიდა! ასე გინდა არამზადა! მაშ, გმად-

ლობ მურია... თუ რა გქვია! გმადლობ... ჰა ქურქი დაგლიჯე. ეს სულ ქრთამია... გაცყიდე მოყვასი და აღებულ ფულში ქურქი ვიყიდე... აბა კაკარდიანი ქუდიც... მაგრამ ჰო რაზე ვლაპარაკობდი?.. დროა წასვლისა... ნახვამდის ნახვამდის...

— ღრრრ...

რომასოვი მიეაღერა ძალდს. ერთხელ კიდევ აკბენია თავის ღიბზე გაეხვია ქურქში და ბარბაცით წაბნეცელდა სახლისკენ.

მეორე დღეს რომასოვს გვიან გამოეღვიძა და რაღაც არაჩვეულობრივობა იგრძნო. თავი, ხელები და ფეხები სულ შეხვეული ჰქონდა. ხოლო მისი საწოლის ახლო იდგა ცოლი ნამჭირალევი თვალებით და მასთან ექიმი თავის მზრუნველი სახით.

ლ. ჰოდბიპენა.

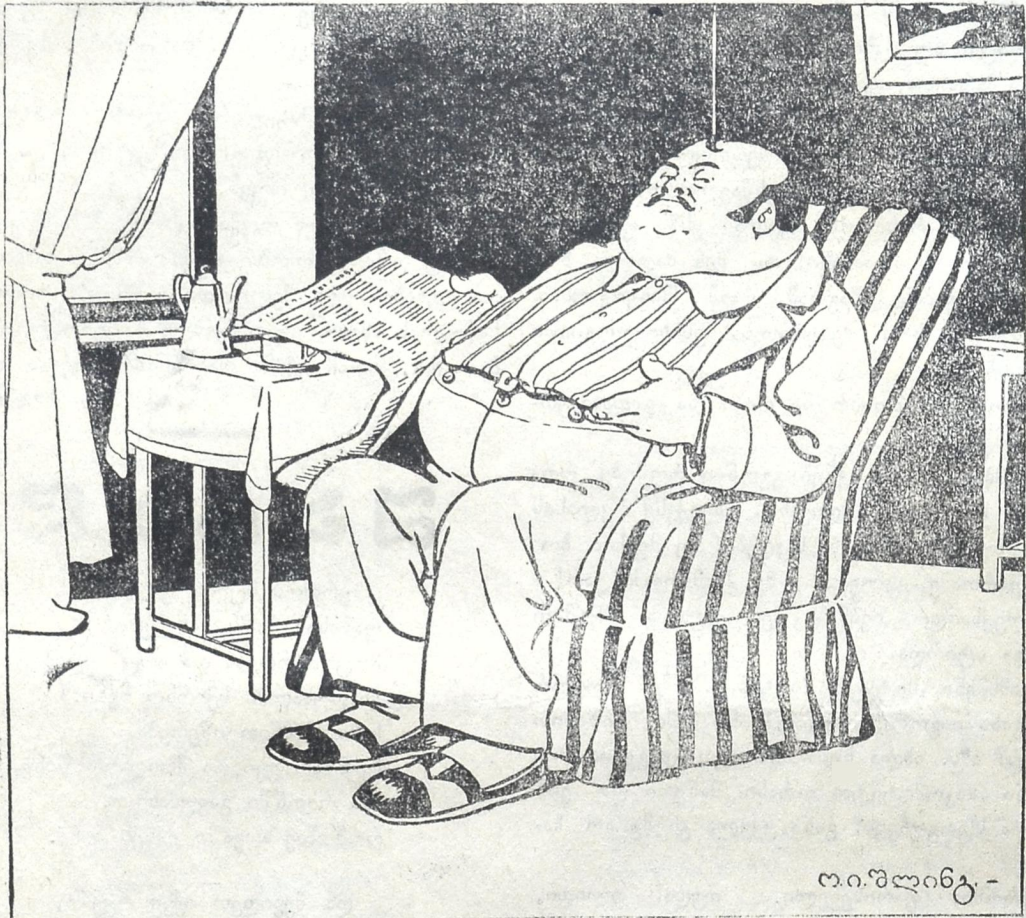
შ ა რ ა ლ ა

ერთობ მცირე ქალაქია
ფაზისის პირს განაშენი...
არც იზრდება და არც კვდება...
(მათუსაღის სკირსო სენი.)
სამი ნიშნი იწერება,
ჩვენ არ გვინდა მხოლოდ წინა,
მას რიონში გაუფახოთ,
რომ შევზღვაში ექნეს ბინა.

და შევიდეთ იქვე ტყეში,
მას იქ ძებნა აღარ უნდა:
ზოგი ცამდე ატყორცნილა,
ზოგს ასხია წვრილი გუნდა;
წავაქციოთ რომელიმე
და გაეხერხოთ შვაზე სწორათ,
წინა მხარე წამოვიღოთ,
ბოლო იქვე ეგდოს გორათ.

შარადა რომ დავვირგვინდეს
როგორც წესია და რიგი,
ჩვენ ცხოველი დავვირგებ
(დიდი ყური რო აქვს, იგი),
ჩვენს კურთხეულ სამშობლოში
უზომო აქვს მას ბაზარი...
თვალს საითაც კი მოავლებ,
წინ დაგხვდება მთელი ჯარი.

მარხულობა

ო.ი.შლინგ. -

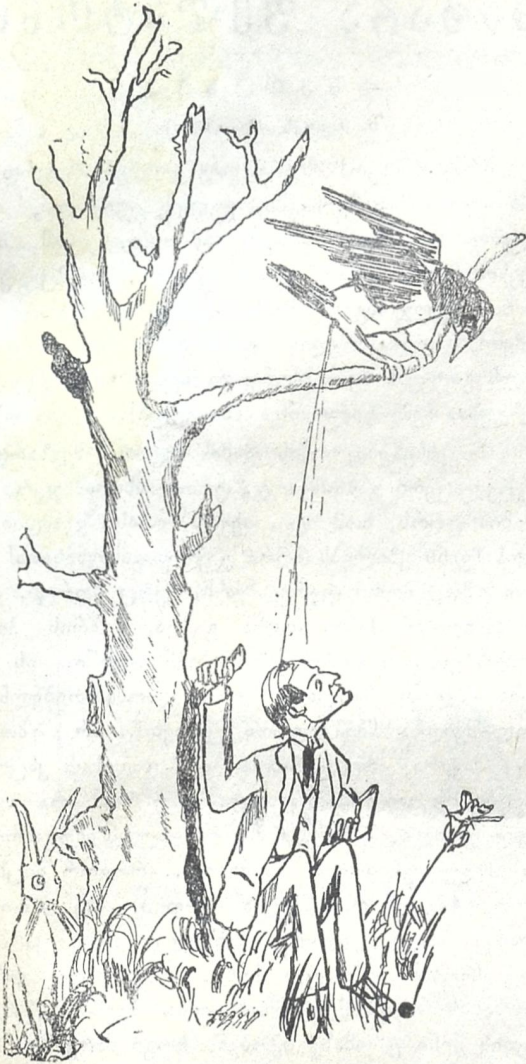
კვირაში 4 დღე მარხვა... ეგ საშინელება! ყველა ბოსტნეულს მიაშურებს და შეიძლება ისიც გამოილიოს... ოთხი დღის მარხულობის შემდეგ ყველა ხორცს მოინდომებს, საყვარლების წინ გაიჭიმება უზარმაზარი „კუდი“, შეიძლება ხორციც აღარ ეყოს... დიდ-მარხვასთან შედარებით ეს „უდიდესი მარხვი“ იქნება... ეს საბოლოოთ ჩამოგახმობს კაცს...

ისიც შვაზე გაიჭრება,
ასე ითხოვს საქმის წესი;
შარადისტვის, რა თქმა უნდა,
მეორეა უკეთესი.

შევაერთეთ და მივიღეთ
ყველათ უშნო სიტყვა მცირე...
თფილისელობა კარგათ იცის
დღეს იმისი სიდუხჭირე.

„მამათაგან“ შეთხზულია
სასაცილო ეს ქმნილება;
სინამდვილე მის ღირსებას
სამის ადლით ეცილება.
სულყველაფერს ზურგზე აწის,
თუმცა არვინ არათ აგდებს,
(თუ სახეში არ მივიღებთ
დამპალსა და გადასაგდებს!)

კოლო.

...ჩნდება ბნელეთით აღ-ფრინველი, საზღაპრო ფასკუნჯი, მოჭფრენს ჩემსკენ,— და აჰა, ერთს ნეტარ თვალწამში თავს დამეფრქვე კიდევ... (სახ. ფურც. № 644).
გრიგოლ რობაქიძე.

სიფონიის ნატეხი

ლ. ხტალინისკის ასულს.

უმთვარო ღამის ტანგიშერა ლანდი უძრავად გადასწოლია სუნთქვა-შეკრულს არეს და მის მოლურჯო ფრთების ქვეშ შემკრთალ თვალთა წინ იშლებიან ნაირ-ნაირნი და ნარნარნი ხაზტეხილნი მსოფილო ზმანების. შავი უღრანი ტყე საზღაპრო მო-

ჩვენებად გადაზნექილა და სთვლემს ნელა ნებამილეული... შავი ვარსკვლავის აღმასა ციალი აღარ ჰკი-აფოზს ცის ლურჯა ფსკერზე*) ისიც მოთენთილა და დაუბუჭავს თვალი თვალის მომპკრელი...

ბნელა, ბნელა, ბნელა... მაგრამ ეს რა არის?! სადღაც შორს, საცა ტყის ლურჯა ქედი ხალისით აშართულა, ხე იწვის დიდი... მისი ლაღად მოქნილი ტოტები იშლებიან ნელინელ აღის ფერად და მათი მარჯვე შერხევა ჰკვეთავს, აპობს მრისხანედ უკუნეთის ბნელ ფარდებს... აჰა, ხის თავზე ავიზვიზებული კოცონი მოსწყდა ტყის კობტა ქოჩორს, შეარხია აღის მოსასხამად გაშლილი ფრთები, ერთი შეფრთქიალდა მტერზე გამარჯვებული და იქ მაღლა, შორს, შორს, შორს, შეჰკრა მარდი მოქნევით ცეცხლოვანი კამარა...

ბუნება აიშალა თვლემამორეული.—

მაგრამ წამსვე ხის ამწვარი კოცონი, საზღაპრო აღ-ფრინველი, სიზმარეთის ფასკუნჯი, ერთი მოსხლეტით სადღაც შთაინთქა...

და დამძიძა ისევ სუნთქვა ბუნების... აიშალა შათვალა ღამე... გაჰქრა სიცხადე, მაგრამ არც ზმანებაა სხიოსანი... ისმის მხოლოდ ნელი შიშინი, უფსკრული მწვანე აღით აღფრჯებულნი... ირგვლივ ლანდები თარეშობენ... თვალებს სქელი ნისლი ეფინება... გაჰქრა—,შენ, გაჰქრა ,მე: აღარ არის სახეობა... ლანდები, მხოლოდ ლანდები, ღამაზღამაზ მასკა-აფარებულნი...

და აი ამ წამს,—როცა ვგრძნობ, რომ თვითონ ჩემი „მეც“ უსახელო ლანდია მხოლოდ, ჩდება ბნელეთით აღ-ფრინველი, საზღაპრო ფასკუნჯი, მოჭფრენს ჩემსკენ,—და აჰა, ერთს ნეტარ თვალწამში, თავს დამეფრქვია კიდევ... აღის ფერი მომახვია სამოსელოდ, მაგრად მიმიკრა აფარვარებულს მკერდს, შეირხა ძლივამოსილებით და ამიტაცა მაღლა, მაღლა მაღლა...

ფაქიზი ქურქელი ჩემი ივსება ნელი-ნელ ზე-არსის ნაკადულით,— და ვით თვდავიწყებული მეწადა,**) ენატრობ ნებამილეული—არ შესწყდეს ერთი წუთითაც იგი ავსება სანეტარო... მაგრამ

*) ცხადია სცდება ხალხური თქმულება, როცა ამბობს: „ლურჯა ცხენი შეუკაზმეს თამარ ქალსა დიელო:—ა, ვინაიდან „ლურჯა“ ყოფილა ცა და ქედი.

**), „სახალხო ფურცელში“ მყის აღინიშნა ეგ შეცთობა. აქ უნდა ეწეროს სიტყვა „მენადა“ და არა „მეწადა“. მაგრამ დაუღვერობა მაინც დასჩემებია აღნიშნულ ორგანოს.

სული, სადღაც უძირო კუთხეში, სცნობს, რომ
 ოღნავ გაიზარა ტან-ნარნარი სურა,—ვერ აიტანა
 უთუოდ ღვთიური ავსილობა,—და აჰა, ვით საენე-
 ბოდ ატეხილი იგივე მეწადა, ვილტვი ღიონისოსა-
 კენ, ვისწრაფი მათრობელ ღმერთთან, სამსხვერ-
 პლოდ განმზადილი...

მიფერინავ ფიცხელ ფრინველთან ერთად, ჩემს
 მარჯვენაზე ვიხვევ მისი ალის ფრთების სალტეს და
 მისი წითელი ენით ვსჭრი ჩემს გულში აღთქმის
 ფიცარსა, — რომ უფრო—უფრო სპეტაკი და გან-
 წმენდილი შევხვდე სიკვდილ-სიცოცხლის ღმერთს...

მიჰფრენს ფრინველი და მეც თან მივყვები...

ფრინველი მიხსნის მკერდს,—მეც მას ვეხვევი
 ფიცხელი...

ფრინველი ფრთებით მასხურებს უკვდავებას,—
 მეც მის ნაკადულს ვეწაფი მოწყურებული...

ფრინველი ფრთქილით შრიალს მახვევს სმენა-
 მათრობელს,—მეც ვთვრები მით აღაცებული...

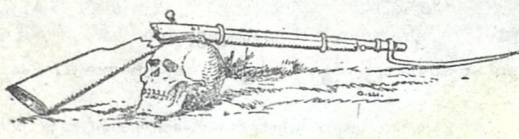
ფრინველი იწვის,—მეც თან ვიწვი...

ფრინველი იფერფლება,—მეც თან ვიფერ-
 ფლები...

და აჰა, დამწვარნი სრულიად, მოვსწყდით ცის
 სივრცეს მე და ფრინველი და საშინელი მოსხლე-
 ტით ფოლადთ გამდნარ მდინარეს დავეცი თავს...
 გაისმა ტკრციალი,—და ტანი მდინარისა ატორ-
 ტმანდა უძირო სვედით, შეირხა, აფართქალდა, შე-
 იკუმშა,—და ისევ დადნა, დაიღვარა ხახხასა ტალ-
 ღებად...

და იქ, საცა ჩემი და ფრინველის თანშეზრდი-
 ლი სხეული დაეცა სრულიად დაფერფლილი, იქ
 წამსვე ასხლტა ცეცხლის ყვავილი... ალის ყლორ-
 ტები ფრთებად აისხა, შეირხა, მოსწყდა მდინარეს,
 აფრთქილდა და გაჰფრინდა სადღაც შორს, შორს,
 მალა, მალა... და წარიტაცა თან სამარადო ზღა-
 პარი სამარადო სიცოცხლისა...

გრიგოლ რომაქიძე.

მკითხველთა ასაბნევათ შეცდომის გასწორებაში კვლად შე-
 ცდომია და 644 ნომრის ნაცვლად, რომელშიაც იყო მოთავსე-
 ბული ვგ საუცხოვო წერილი, ნაჩვენებია 646 ნომერი. გცხვ-
 ნოდეთ!

პატარა ფელეტონი

**უმჯიითხვა
 (ღექსი პროზათ)**

ძმაო ეშმაკო! მსურს გაუწყო ჩემი დარდები,
 ჩემი სულისა აღშფოთება, გულის ტრიალი, რომ
 შეგებრალოს ჩემი ყოფის ამოცება, რომ შენც
 აგვესოს მოთმინების ქვაბი ტიალი... თუმც ეშმა-
 კი ხარ, ჯოჯოხეთის ბინათ მყოფელი, ღიდათ მო-
 მთმენი, სულ-გრძელი და დარბაისელი; მაინც
 გულს გატკენს ჩემი ჭმუნვა ვგ სევდიანი, შენც შეგ-
 ზარდება, ჩემი წალი წუთი-სოფელი!...

მოგეხსენება, ომის გამო მეტათ შევზარდით,
 სუყველაფერი გაგვიძვირდა ერთი ასათა; ჯერ ია-
 ფობის დროს, ხომ იცი, ბევრს არას ვკამდით,—
 ახლა ჩვენს კბილებს არა ეკვრის გასაკანასათა! ვე-
 ღარ ვმოულობთ: ვერც პურს, ვერც ხორცს, ვერ-
 ცა პამიდორს, სულ ყველა გაქრა, ბაზრის პირზე
 თვალს ვერსად მოჰკრავთ; შეჩვენებულნი, ის ვაქ-
 რები მალვენ სადღაც შორს, მომხმარებელნი-კი
 ცოლ-შვილსა შიმშილითა ვკლავთ!.. არ იშოვება
 არც შაქარი, არც ქართოფილი, დადიხარ კაცი ბა-
 ზარ-ბაზარ გულ-ჩათხრობილი; თუ რომ არა გყავთ
 გულ-კეთილი, ვინმე ძმობილი,—სულს ამოგაძრობს,
 და გაგვლდავს თმენა, შიმშილი!.. როგორ ვიცხოვ-
 როთ, გაგვიძვირდა ძალზე საპონი, არ იშოვება
 აღარც თაფლი, აღარც სანთელი; არც კარაქია,
 არც ძროხისა უბრალო ქონი, პირველათა ვარ ამ
 კრიზისი! მომსწრე—მნახველი! ჩვენი „მამები“
 ღვთის წინაშე, ამაზე ბქობენ, ზოგი მათგანი საქ-
 მითაც-კი მოღვაწეობენ, მაგრამ რას ვხედავთ? სი-
 ნამდვილე სულ სხვას გვიჩვენებს—იმათი ნიხრი,
 მართო ოდენ თვალსა გვიმშვენებს. ვაქრების „ოხტ-
 ში“ ჯერ ჯერობით არვინ მოსულა, „პოლორმა“
 ოღნავ შეაფიქრა შეაყადა... და დანაკარგის აღსა-
 ღგენათ, პატივცემულებს, ძველზედაც მეტი გაულ-
 ვიძა წაღლეტის მადა...

მოღუნდა კუჭი, ველარაფერს ველარ ინელებს,
 რაც-კი გავქნასე—ყველაფერმა დამაზიანა, რა
 ენაღვლებათ, ასაღებენ უვარგისს, ძველებს,—მაიქეთ
 დამპალი, უსუფთაო, ზოგიც ქიანა! ვილა კითხუ-
 ლობს მათ სიანლეს, საღ სანოვავეს, თუ კი ღმერ-
 თმა ქნა და რაც უნდა, იგი იშოვავ; მხოლოდ
 მისწროს, „ოჩერედში“ როგორმე ჩადგეს, სადაც

მუდმივით სდგას ურიცხვი ხალხისა გროვა: სადაც ხშირია ჯახი, შფოთი, მუჯლუგუნები, გინება, ლანძღვა, ვაი-ვიში, და სხვა შემკობა; ზოგჯერ ზურგზედა მძლავრი მუშტის ნაბრაგუნები, — დალურჯებული, დაბეჭილი ლაქა მიგყობა!..

და ასე, ვწვლობ, ვიტანჯები, ძმოა ეშმაკო! აღარ ეძლევა ამ ცუდ ყოფას აწ დასასრული; ბევრი მაქვს კიდევ მე სათქმელი, სალაპარაკო, მაგრამ არ ძალ-მიძს, რომ ამ ქაზად დავუღო გული! დანარჩენს — სხვა დროს მოგახსენებ, ეხლა კი მითხარ, ჩემს შეკითხვაზე გადაჭრილათ მიპასუხები: შენ როგორ გრძნობ თავს, როგორა ხარ ამ სიძვირეში, — საკმაოთ შოვობ სანოვაგეს თუ შენც იშშევი?! გარდა ამისა, რა ვიღონო, აბა რას მიჩრევე, რით გამოგკვებო თავი დღეს, ხვალ, ან ამ კვირეში? მე ჯამაგირათ ძლიერ ცოტას, მინიმუმს ვიღებ, მომწყვდელი ვარ ომის გამო ამ საკირეში!..

ალბურონი.

მესტპირული

(სამტრედიისათვის).

აბა რა გითხრათ, რით განუგეშოთ? მხიარულების წარვიდა ხანა, ცრემლით მოირწო არე-მიდამო, სევდამ მოიციო მთელი ქვეყანა.

მტერს შემოსეულს გავუმკლავდებით, მაგრამ დამხვედურიც დახე, მტერია, რომ ლუკმა გავხდეთ გაუშაძლართა ნუ თუ განგებას დაუწერია?

ფარისეველნი აჰა, სტირიან. თუმცა არ გვჯერა მათი ცრემლისა, მაშვრალთა ბედი განა აწუხებთ როცა თან დააქვთ უძირო ქისა?

აჰა, ის ხალხი, ვისაც მარადის პირს აკერია, ქართველი ერი. ჯიბესა ივსებს მათი ნაშრომით, როცა ერია მწყურვალ მშიერი.

აბა რა გითხრათ, რით განუგეშოთ დროება ხედავთ არეულია. სიბნელემ დროშა ააფრიალა, მტერთა ზეიმი, სიხარულია.

იგი ვინც გუშინ, იუდასებურ ხალხისა ორგულთ ევაქრებოდა აი, იქვნახე ზრბოს მიუძლოდა, ზრბოს უგნურებით იგი სტკებოდა მაშვრალთა ხელით ქმნილი სიმდიდრე რკინით და ცეცხლით ნადგურდებოდა და ის იქ იღვა დამშვიდებული, მხოლოდ ნელ ნელა იღიმებოდა.

აბა რა გითხრათ, რით განუგეშოთ მხიარულების წარვიდა ხანა, ბნელმა მოიციო არე მიდამო, და მუქთა-ხორებს რჩება ქვეყანა.

ალი.

მოგზაურობა

ისე მოსწყურდა იოსებს კეკეს ნახვა, რომ გაღაირია კაცი დღე და ღამ მასზე ოცნებობდა და ბოლოს გადასწყვიტა მასთან წასვლა. სამასხური უშლიდა, მაგრამ კვირა დღეს იმედი ჰქონდა თავი დაეღწია. დალოცვილია რკინის გზა თავის სისწრაფით. რკინის გზის მთავრობა კი, როგორც მოხელეს — უფასოთ აწვდის ბილეთებს გასასეირნებლათ. სოფელ კაკლისქედამდე, სადაც იოსებს კეკე ეგულებოდა, ასი ვერსი იყო. ჩაჯდები და უკვე იქა ხარ. ამ ნეტარების მოლოდინში იოსები სიხარულით ფეხზე აღარ იდგა.

კანტორაში, სადაც იოსები მსახურობდა, მოხელეებს თითქმის ორ კვირაში ერთხელ ეძლეოდა ეგრეთ წოდებული „სანოვაგის ბარათები“ რითაც, ნება ჰქონდათ, ბარათზე აღნაშნულ სადგურიდან ქალაქამდე, ჩამოეტანათ რამოდენიმე ფუთი სანოვაგე. ბარათი ეძლეოდათ ორასი ვერსის მანძილზე, ქალაქიდან საჩიტამდის.

კაკლისქედიც ამ გზაზეა!

იოსებმა დასწერა თხოვნა უფროსის მიმართ; დაწვრილებით აღნიშნა, თუ რა გაჭირვებით შეიძლება სანოვაგის შექენა ქალაქში, რა იაფობაა საჩიტაში და სთხოვა სასანოვაგო ბარათი.

შაბათ დღით იოსებს მოახსენეს:

— იოსებ ანდრეიჩი, უფროსი გეძახით.

იოსებს გააცვივა .. მისთანა პატარა კაცუნებს იშვიათად თუ შეხვდებოდა განყოფილების უფროსის ნახვა!.. ნებაც არა აქვთ მისთან შესვლისა... იოსებს ვერ გაეგო—რა საქმე ჰქონდა მისთან უფროსს... კრძალვით შეალო კაბინეთის კარი და შევიდა. უზარმაზარ, მშვენიერათ მოწყობილ ოთახში მაგიდას სქელი, ხანში შესული უფროსი ეჯდა.

— თქვენი გვარი სასანიძეა არა?

— დიახ, ბატონო.

— თქვენ საჩიტიაში გინდათ წასვლა სანოვაგისათვის.

— დიახ, ბატონო. (აბა იმას ხომ არ ეტყოდა, მარტო კაკლისქედამდინ მივალ, კეკეს სანახავადო.)

— ჩინებულია. სასანოვაგე ბარათს მოგცემთ, მხოლოდ, ჩემთვისაც იყიდეთ ცოტა რამ. აი, სამი თუმანი... ფასზე ნუ შეჩერდებით, რაც გინდ ძვირი იყოს იყიდეთ: განსაკუთრებით მჭირდება კვერცხები, ქათმები, კიტრი, ნედლი ლობიო. მუშისათვის და ეტლისათვისაც გეყოფა ეგ ფული.

უფროსმა გაუწოდა სამი თითო თუმანიანი. ტანში გააქრყოალა იოსებს იმის წარმოდგენაზე, თუ რა გაქივრება მოელოდა მას საჩიტიაში!..

ღამის 11 საათზე მივიდა იოსებრი სადგურზე კალათებით და ტილოს პარკებით დატვირთული. სიზმარში იოსებს სულ ქათმები, კვერცხები, ახალი ლობიო, კიტრები და სხვა სანოვაგე ელანდებოდა. კვირა დილას იოსები გადმოხტა საჩიტიაში და გაემგზავრა ბაზრისაკენ. ბაზარში ყველაფერი ბლომათ დახვდა, ისე წარმოიდგინეთ—ქათმებიც და კვერცხებიც. იოსებს გულმა ფანცქალი დაუწყო!.. რამდენი ხანია მას ქალაქში თვალთ არ ენახა კვერცხები...

— როგორ ჰყიდი, ქალო, კვერცხს?

— აგრეთვეტი—ორი აბაზი და ოთხი კაპეიკი. ძნელი ასახსნელია, თუ რათ უყვართ სოფლებს ასეთი ანგარიშით სანოვაგის გაყიდვა!

— ესე იგი თითო ოთხი კაპეიკი?

— არა, ბატონო, თერთმეტი—ორი აბაზი და ოთხი კაპეიკი.

— მოიტა, მოიტა, რამდენი გაქვს, ასი, ორასი... ოთხასი მოიტა. იოსებმა ამოიღო ტომრიდან დიდი, ჩაღის კალათა და დასდგა მიწაზე. ოთხასი

კვერცხი მთლად ჩაეტია კალათაში, ზევიდან ორმოცამდე კიტრისათვისაც დარჩა ადგილი.

როდესაც იოსებმა ასწია კალათა, რათა სადგურზე გაეტანა კვერცხები, ათეულმა კვერცხმა იქვე განუტევა სული და მათი ყვითელი ცრემლი წურწურით ჩამოდიოდა კალათს. სადგურზე მიტანამდე ოცდა ათი კვერცხი გამოესალმა წუთი სოფელს!.. სადგურიდან დაბრუნებული იოსები გაუაციცებით დაბოდა ბაზარში და იძინდა სანოვაგეს.

ის ჩინებული მოვაქრე გამოდგა.

— ქალო, ქალო, ქათამი როგორ?

— ორი მანათი, ბატონო.

— აჰ! ორი მანეთი? ორი მანეთი... რას ამბობ, ქალაქში ხომ მაგაზე პატარა ქათამი სამი მანეთი ფასობს და არც იზოვება?

— არა, ბატონო, ორი მანათი ისეთ დავაფასე; აი ეგი ქათამი სამი მანათი ღირს!

— მოიტა, მოიტა!

მოზრდილი დედალი კრიახით მოთავსდა ფქვილის ტომარაში ადრევე ნაყიდ ნახევარ-ფუთ ნედლ ლობიოს გვერდით.

ამგვარივე ეშმაკობით გამოსტყუა იოსებმა მოვაქრე დედაკაცს შეიღოდე ქათამი და ხელი ხილსა და მწვანეილელებს მიჰყო. ტომარაში ქათმებს დიდი ალიაქოთი აუტყდათ. იოსებს ვერ აეხსნა თუ რა იყო მიზეზი მათი კრიახისა!.. ენანებოდათ შეჩვეულ მიწა-წყალთან განშორება, თუ კრიახი მათი სიხარულის გამოშხატველი იყო. მან იყიდა ათი გირვანქა სიმინდი და ტომარაში ჩაუყარა ქათმებს.

— ეს ტიალი, რა ძალზე დამძიმდა ტომარა. ქათმები სხვა რამეში უნდა მოვათავსო თორემ ცუდათაა საქმე

— რა ღირს, მეგობარო ეს კალათა? შეეკითხა იოსები მედუქნეს და მიუთითა პატარა კალათაზე.

— ორი მანათი!

— მოიტა.

თუ როგორ მოათავსა იოსებმა ამ კალათაში რვა მოზრდილი ქათამი ამ საიდუმლოებას იგი არ ამხელს.

მაღე ტომარაში ჩაღაჯდა ორასი კიტრი, ათი გირვანქა ჭყინტილი ყველი, ერთ ფუთამდე ქლიავი. მეორე ტომარა გაივსო „პამიდორით“ და ქართოფილით...

მატარებლის მოსვლის დროც მოახლოვდა და იოსები სადგურისაკენ გამოეშურა. მისვლისთანავე

დანიხა, რომ კალათის გარშემო ორ არშინზე იატაკი ყვითლად იყო შედებული. იოსების განცვიფრებას საზღვარი არა ჰქონდა!—რა სათუთი რამ ყოფილა ეს კვერცხები! ფიქრობდა იგი და ახალი ქალღმრთლის ათშაურაიანი ძლიერაც არ დანანებია იატაკის გასაწმენდად მიცემული.

მატარებელი მოვიდა..

მიუხედავად იმისა, რომ იოსებს ქულზე უშველებელი თეთრი რკინის გზის ნიშანი ეკრა, უკანა ვაგონში ქათმებით ხელში არ შეუშვებს. გამოეშურა მატარებლის თავისაკენ. მისი სირბილის კვალი ეხლაც კი ნათლად აჩნევია საჩიტის ბაქანის ასფალტს. ორი ზოლი მიიკლავნება მთელი ბაქანის სიგრძეზე: ერთია კვერცხის ყვითელი გულისა მეორეც პამიდორის წითელი წვენი.

საჩქაროდ აიბრინა ვაგონის კიბეები, რამდენათაც კი შეუძლიან სიჩქარე ოთხი ფუთი სანოვაგით დატვირთულ სუსტ ადამიანს.

— ხალხნო, მიშველეთ, თქვენი ქირიმეთ. დავალავო სადმე ჩემი ბარგი და ჩემთვის ადგილს არ დავებებ.

„პამიდორით“ და კარტოფილით სავსე ტომარა კუთხეში მოათავსდა. მასზე მალე ჩამოსკუბდა ვიღაც ბერიკაცი. ქათმები სკამის ქვეშ, სიჯიბეში და სიბნელეში მიბრძანდნენ. სხვა სანოვაგით სავსე ტომარაზე თვით იოსები ჩამოჯდა და კვერცხით სავსე კალათა ფეხებს შუა ჩაიდგა...

დაიძრა მატარებელი და დაიწყო მეორე მოქმედება იოსების ტრადელიისა. ახლა კი ნათლად დანიხა იოსებმა, თუ რა გავლენა აქვს მატარებლის საჩქაროთ დაძვრას და შეჩერებას კვერცხებზე! მან გამოიანგარიშა: თუ შემდეგშიც მატარებლის თითო დაძვრაზე და შეჩერებაზე სამ-სამი კვერცხი დაიმსხვრა, იმედია ქალაქს ასიოდ კვერცხი ჩამოყავა, რადგან ქალაქამდე ოცდაცამეტი საღვურის მაქვს გასაღვლეო.

სამი საღვურის გავლის შემდეგ მატარებელს უკნიდან მეორე ორთქლ-მავალი მოაბეს. თითო მის უკნიდან დატაკებაზე კი ხუთი კვერცხი სქდებოდა!

დაღამდა კიდევ...

ნახევარი ვაგონის იატაკი მოირწყოა წითელი და ყვითელი წვენი. იოსებმა ნათლად დანიხა, რომ მეტი ცდა აღარ შეიძლებოდა... მან კალათიდან სახსოვრად ერთი მთელი კვერცხი ამოიღო,

ხელსახოცში კარგათ შეახვია და პიჯაკის უბეში ჩაიღო. კალათი კი გააბარა და სიბნელეში გადის. როგორც ვაგონის ფანჯრიდან...

შემდეგ ესტუმრა იგი „პამიდორის“ ტომარას და დანიხა, რომ მძინარე ბერიკაცის სიმძიმით ტომარაში მირტო-და პამიდორის ჩენჩი ღარჩენილიყო, წვენი კი მთელს ვაგონს ნოსდებოდა. კეთილი ბერიკაცის დახმარებით იოსებმა ეს ტომარაც მოხერხებულათ გადაისროლა სიბნელეში. ბოლოს წამოაგვლო ქათმებიან კალათას ხელი და ვაგონიდან გადმოვიდა, რადგან მატარებელი საღვურზე იდგა.

— ოჰ, ღმერთო, პატარა სულა ამოვიოთქვი. სჯობია მოვშორდე ამ ტიალ ვაგონს, თორემ კი დღეს არ დამაყრიან.

საჩქაროთ აიღო ქალაქამდე პირველი კლასის ბილეთი, ქულზე რკინის გზის ნიშანი მოიძრო და შევიდა ვაგონში.

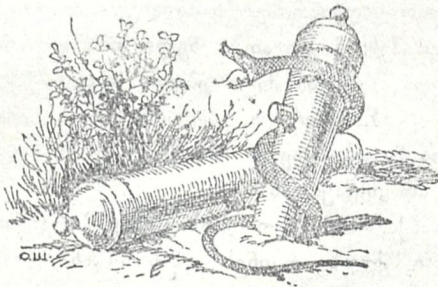
— აქ კი თავისუფლებაა! ეს, ხე, ხე! რიგიანად დავისვენებ ქალაქში ჩასვლამდე... ღმერთო ეს რა დამართნიათ ქათმებს?— იოსებმა საზარელი სურათი დანიხა, როდესაც კალათზე მოხერხებულათ გადაფარებული გაზეთი ახადა: შერდი ქათამი, ჩუმად უვავი-ვაგლახოთ გამოსალმებოდა წუთისოფელს და მათი გრძელი კისრები კალათის ნაპირებზე კონწილობდნენ. საგონებელში ჩაეარდა საბრალო იოსები. ხუმრობა ხომ არ არის მატარებლით გარდაცვალებულთა გვამების კონტრაბრანდათ წაღება? მერვე ქათამმა ამასობაში ნაღვლიანი თვალებით გადმოჰხედა იოსებს, ჩუმად დაიკაკანა, მინაბა თვალეები, ჩამოჰკიდა კალათის ნაპირზე კისერი და შეუერთდა თანამემამულეთა გუნდს. იოსებმა ქათმებს თავები გაუსწორა, კალათას გაზეთი დაფარა ცოტა არ იყოს „ინტელიგენტური“ სახე მისცა.

„გაქირვება მიჩვენე და გაქცევას გიჩვეებო“ ნათქვამია. მეორე დღეს იოსებმა, ქალაქში დიდის ვაივაგლახით, მომასისხლათ ნაყიდი სამისი კვერცხი ორასი ცალი კიტრი და ნახევარი ფუთი ახალი ნედლი ლობიო აჰკიდა ზურგზე მუშას და გაუგზავნა უფროსს. თან გაატანა საჩიტიაში სანოვაგის ფასების ვარაუდით შედგენილი ანგარიში და სამი თუმნიდან მონარჩენი ფული.

იოსებს რომ ბინაზე ესტუმროთ, მის საწერ მაგიდაზე ახლაც ნახავთ ოქროთ მოვარაყებულ შუშის კოლოფში მდებარე ქათმის კვერცხს. კვერცხზე ნიშანია—157 მ. 52 კ. ეგ ის კვერცხი გახ-

ლავთ, რომელიც ერთად ერთი უვნებლათ ჩამოიტანა საჩიტოიდან იოსებმა, ნიშანი კი გამოჰხატავს იმ ფულის რაოდენობას, რომელიც საჩიტაში მოგზაურობას და შემდეგ ექიმებში იქმნა დახარჯული, რადგან ამ თავდადასავალის შემდეგ იოსებს ერთი კვირის განმავლობაში ძალზე აციებდა და აცხელებდა.

გუგულო.

ხონის აგებები

მათეს ბანკი

(ყურ მოკრული ბაახი)

— ჩემო ბახვა, ძან სახლი წამოუქიმავს ვინცხაა, ჩემი აქ არ ყოფნაში, მარა ღმერთმა შევლა მისცეს და ძან გაკირებაცაა ახლა შით.

— ეს სახლი კაცო დიდი ბანკისაა...

— რავე ბანკისაა, რას მატყუებ! ბანკი კარა თავ ქუდ მოღლეტილი მირობოდა შით მათე დოხტური...

— მერე რაი?

— რაი და მშობიარე ქალი იქნება ვინცხა შით.

— კაცო, მათე დოხტური ყველაზე ღლავნია შით—სახელი მაინც არ გავიგონია: „მათეს ბანკი“ ესაა ვგი.

— რავე, იმან ბებობის მეტი კიდო იცის რამე?

— თვარ იცოდეს არც დააყენებდენ.

— კი მარა, მაქანე დიდი საქმეები იქნება და უსტევა ყვერფელს?

— მისი საქმე არაა!—ვინ მოკითხავს განაჩენს; როცა უნდა მოვა, როცა უნდა წავა.

— არ გავკვირდი?! რომ ასე თავ-აშობილი არ იყოს ჩემი კვატუს დაბადებაზე კანკურაზ ორშაფათს დილიდან საღამომდე ადგა ჩემ ქალს თავზე და ვინ მოაცლევებდა ნეტე?

— სხვებიც იქნებიენ შით—იგინიც დოხტურებია?

— არა კაცო, ერთი ლუკა სანაძე და მეორეს კარქათ ვერ ვიცნობ—ზინგერშიდაც კი ყოფილა ადრელე, მერე მგონია ქართველთა სანიტრელი დრუჟინაში შევიდა, იქიდან სანარდიაში იყო კი ხანს და ახლა, რა კი ლუკა სანაძემ შეამოწმა, რომ თუ ქართული უნივერსიტეტი არ გაქ გათავებული ისე გრანიციის ჩენი ბანკში არ გამოდგებოა. მაგი მეიწვიენ...

— კი მარა, ლუკა დიდი ნასტავლია?

— მეგეცა დღენძელობა ხონურ ეშმაკობაში მაგი ნასტავლი იყოს და ისე კი „სიმონიე კუნტის“ ღემლაზია გაათავა, მარა მაგის სტავლამ ჰირი წეილოს, რომ ან მაგი ჩერდებოდეს შით, ზამთრობით საკამისიოთ დადის სხვადასხვა ქალაქებში და ზაფხულობით კი პარკს ვაქრობს და არ ცალია...

— მერე და ობჩამ კაცი ვერ ნახა მაგენის მეტი?

შენ, ჩემო ძაკუ აქოური ანბები ჯერე რა იცი
—აი რანაირი ლექსი შეუდგინეს მაგ ბანკს:

მათე დოხტური კრუხათ ზის,
ლუკა სანაძე მამალათა,
ერისთო, მოსე, მიხაკო
წიწილებათ და ამალათ.

მეზურნეთა ჰყავთ ვარლამი,
მაიმუნათ კი ემელი...
„ჯან-გელდის“ ანდრო გასძახის
ყველასი კუდის მქნეველი.

კარებს ადგია ალექსანდრ
გარინდებული წყენითა,
მაღა აღძვრია შიგ შესვლის,
ნერწყოს ილოკამს ენითა.

ილარიონმა „რეჩი“ სტქვა
კოტა საწყენი ამალის,
კრუხი კაკანებს, კრიახობს,
დებებს ისწორებს მამალიც.

— არავინ უნდათ სხვა პირი, —
შინაური, თუ ეული,

„მათი“ სჯობია სულყველას
გინდ იყოს გადარეული ..

მე კი გთხოვ ჩემო ეშმაკო,
უცხუნო ტარ-კურთხეული!

ქეფერჩხო.

ნაჩილი რადაკიხას.

გთხოვთ საჩქაროთ დაგვიმოწმით, რომ „ეშმა-
კის მათრახის“ №32 დაბეჭდილი გამოცანა ლაგო-
დებისათვის ჩვენ არ გვეკუთვნის.

სავლეთ აბულაძე და კონსტანტინე ჩხე-
ტია. *)

*) „ეშმაკის მათრახის“ რედაქცია იჩქარის, რაც შეიძლე-
ბა აღრე დადასტუროს თქვენი უდანაშაულობა, თუ რასაკვი-
რველია ფოსტამ არ დაიგვიანა და განაჩენი ჩვენი ჟურნალის
მიღებამდე არ იქმნა სისრულეში მოყვანილი.

ფოსტა

ლ. პ. ჩვენ თუმცა „მოდისტობას“ ვერ დავიტრახებთ,
მაგრამ გვგონია საცმელი ცოტა მოგრძოთ არის შეკერილი
და ბევრი ზედმეტი „აბორაკა“ აყრია. თუ ნებას გვიბოძებთ
ამ უსწარმასწორობას ჩვენ შევალამაზებთ და იქნებ მიიღოს
პატრონმა. ყოველ შემთხვევაში, თუ საძნელო არ დარჩეს შე-
მოიარეთ: ელისაბედის ქუჩაზე 132 ნომერში და იკითხეთ
ბინა № 6. აქ უფრო დაწვრილებით და დალაგებით მოვი-
ლაპარაკებთ.

როკოკოს ამბავი ძველია.

ძალიან გძელია.

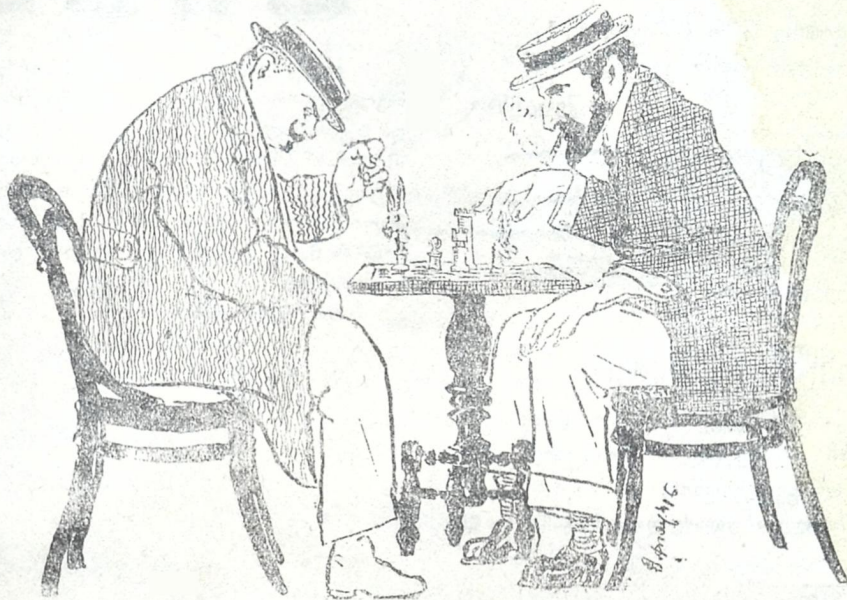
დაბეჭდვა ძნელია

შეიხრებოდა

ს. რამონიკისა

იყიდება „განათლების“ ყველა აგენტებთან. ფასი 70 კ. საწყობი კანტორა განა-
თლებასში, თფილისის ოლგას ქ. № 6. 10—2

„ახალ კლუბის“ ცხოვრებიდან

როცა კიბის უკანასკნელ საფეხურს აათავებთ, მარცხნივ მიიხედეთ.

== გიჟდით 2 ბირვანაშ შაქარი! ==

მომხმარებელ სასოგადოება

„ბლერკინების“

გ ა მ გ ე რ ბ ა

ექვს მოხალისეებს, რომელთაც ზედმიწევნით უნდა იცოდნენ ქ. თფილისის უბნები და ქუჩები. აღმოსაჩენია უგზო-უკვლოდ დაკარგული

„სარევიზიო კომისია“

თითო წევრის აღმოჩენაში მოხალისე მიიღებს ორ გირვანქა შაქარს.

იჩქარეთ, საქმე არ ითმენს!